

KEMI

ARVIOINTI- KERTOMUS

2024

KEMIN KAUPUNKI

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan katsaus	1
Tarkastuslautakunnan toiminta	3
Kaupunkistrategia	6
Hallitus ja valtuusto	8
Elinvoimatoimiala	20
Hyvinvointitoimiala	23
Ympäristötoimiala	27
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	30
Konserni	34
Tarkastuslautakunnan kannanotto	35
Lähdeluettelo	36

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Arvoisa Lukija, kädessäsi on Kemin kaupungin tarkastuslautakunnan tämän kauden neljäs ja samalla myös viimeinen arviointikertomus. Tänä keväänä päättyy myös oma nelivuotinen kauteni lautakunnan puheenjohtajana. Näiden neljän vuoden aikana olemme arvioineet kaupunkimme toimintaa sekä talouden sopeuttamisen, mutta erityisesti strategian toteuttamisen kannalta.

Vuosi 2024 osoitti, että Kemissä tehdyt sopeuttamistoimenpiteet ovat olleet oikeansuuntaisia. Vahva viesti ja toive lähteekin valtion suuntaan epäoikeudenmukaisen valtionosuusjärjestelmän korjaukseen. Tässä arviointikertomuksessa olemme verranneet millaiset vaikutukset viime vuoden tilinpäätökseen olisi ollut, jos emme olisi joutuneet valtionosuuksien suhteen nettomaksajiksi, vaan saaneet edes puolet siitä, mitä samankokoinen naapurikaupunkimme Tornio sai vuonna 2024.

Kriisikuntakriteerit täyttyivät siis edelleen Kemissä. Alijäämäkertymän kattamiseksi kaupungin oli mietittävä todella suuria ja vaikeita vaihtoehtoja. Kiinteistöomaisuuden myynnin lisäksi nostettiin esille mahdollisuus myydä kaupungin omistaman Kemin Energia ja Vesi Oy:n 60 % osake-enemmistö. Jo valmisteluvaiheessa päätös oli yksimielinen, että kaupunki ei lähde myymään tätä osuutta huutokaupalla vaan haetaan julkisomisteista yhteistyökumppania. Näin ollen ainoaksi vaihtoehdoksi osoittautui Oulun Energia Oy. Tarkastuslautakuntakin haluaa huomioida, että näin isosta päätöksestä olisi tullut informoida kuntalaisia paremmin ja tästä tulisi ottaa oppia tulevaisuudessa. Päätöksenteon avoimuuden ja paremman viestinnän avulla lisäämme myös kuntalaisten luottamusta kuntademokratiaan.

Demokratiaa on myös mahdollisuus valittaa tehdyistä päätöksistä. Kemin Energia ja Vesi Oy:n myynnistä tehty valitus on tätä kirjoittaessani hallinto-oikeuden käsittelyssä. Päätös tulee vaikuttamaan lähivuosien investointien suunnitteluun ja erityisesti lainakannan kattamiseen.

Kun lähestyn Kemin kaupungin keskustaa, näen Kemin Energia ja Vesi Oy:n biolämpökeskuksen vaikuttavat rakennukset, joiden välistä pilkistää jyrkät kaupungintalomme. Minulle se symboloi vahvojen toimijoiden mahdollisuutta kehittää jatkossakin kaupunkiamme ja myynnin toteutuessa se saattaisi myös luoda toivottua myötätuulta tulevaisuuden investoinneille.

Tämän neljän vuoden aikana olemme halunneet parantaa myös arviointikertomuksen luettavuutta ja saavutettavuutta. Visuaalisia elementtejä sisältävä arviointikertomus avaa lukijoille paremmin myös talouslukuja ja toivottavasti innostaa myös ottamaan kantaa tarkastuslautakunnan arviointityöhön.

Arviointikertomuksen lopusta löytyy lähdeluettelo, joka on tarkoitettu ensisijaisesti lukijaystävälliseksi lähdeluetteloksi eikä sillä pyritä akateemiseen viittauskäytäntöön.

Kiitän lämpimästi koko tarkastuslautakuntaa, jonka vahvuus on ollut erityisesti rakentava yhteistyö ja halu kehittää lautakunnan arviointityöskentelyä. Haluan kiittää myös koko tarkastuslautakunnan puolesta meidän sihteeriämme Anutiina Tervonen-Ahoa sekä lautakunnan esittelijää kaupunkitarkastaja Maria Vaittista.

Suuri kiitos, että olen saanut kanssanne kokea tämän merkittävän ja opettavaisen kokemuksen.

Työ jatkuu ja kehittyy varmuudella myös uuden valtuustokauden tarkastuslautakunnan johdolla!

Keväisin tunnelmin

Sari Fkorre

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Kemin kaupungin hallintosäännön 10 § mukaan tarkastuslautakunnassa on 10 jäsentä. Valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei voi toimia konserniyhtiöiden tai säätiöiden hallituksen jäsenenä eikä lautakunnan jäsenenä.

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen siitä, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Samassa yhteydessä tarkastuslautakunta arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja mahdollisen toimenpideohjelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kemin kaupungin nykyinen valtuusto ja tarkastuslautakunta aloittivat toimintansa 1.8.2021.

Tarkastuslautakunta hyväksyi toimintasuunnitelman ja kokousaikataulun kaudelle 2024 kokouksessaan 12.6.2024 § 39. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2024 aikana 12 kertaa.

Tarkastuslautakunnan vastuullisena viranhaltijana toimi kaupunkitarkastaja Maria Vaitinen ja pöytäkirjanpitäjänä hallintosihteeri Anutiina Tervonen-Aho.

Ulkoisesta tilintarkastuksesta vastaa KPMG ja vastuullisena tilintarkastajan toimi Heidi Hyry KHT, JHT. Tilintarkastussuunnitelma on esitelty tarkastuslautakunnalle 11.9.2024 § 53.

Tarkastuslautakunnan työohjelman mukaan tarkastuslautakunta on kuullut seuraavia tahoja:

Konserniyhtiöt:

Kemin Matkailu Oy
Kemin Vesi ja Energia Oy
Kiinteistöyhtiö Itätuuli Oy
Kiinteistöyhtiö Teollisuuskylä Oy

Talouden tasapainotus:

Kaupunginjohtaja
Talouspäälikkö
Toimialajohtajat
Tilintarkastaja

Hyte ja vaikuttaminen:

Vanhusneuvosto
Vammaisneuvosto
Nuorisovaltuusto
Hyte-koordinaattori

Operatiivinen toiminta:

Elinvoimajohtaja
Hyvinvointijohtaja
Ympäristöjohtaja

Henkilöstö:

Henkilöstöpäälikkö
Työsuojelupäälikkö
Työsuojevaluvaltuutetut

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston asettama lakisääteinen lautakunta, jonka tehtävistä on määrätty kuntain 121 §:ssä. Sen mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan yhtenä tehtävänä on seurata kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta sopii keskinäisellä työnjaolla eri toimielinten hallinnon seuraamisesta sekä kerää tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta ja tavoitteiden toteutumisen tilanteesta. Salassa pidettävän aineiston käytettäväksi saamisesta lautakunta päättää erikseen.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Sari Ekorre, Sari Eilittä, Heidi Anttila, Petri Kittilä,
Mauri Jaakkonen, Kimmo Peltonen, Janne Saarijärvi

Merja Heikka

Joni Määttä

Essi Rytilahti

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Sari Ekorre puheenjohtaja	Sisko Korrensalo
Joni Määttä varapuheenjohtaja	Jami Kinnunen (10.3.2025 asti) Osmo Happonen (11.3.2025 alkaen)
Sari Eilittä	Tiina Loukola
Milla Hietala (9.12.2024 asti)	Janne Saarijärvi (9.12.2024 asti)
Janne Saarijärvi (10.12.2024 alkaen)	Virpi Niemi (10.12.2024 alkaen)
Kimmo Peltonen	Petri Ronkainen
Essi Rytilahti	Mika Hannuksela
Mauri Jaakkonen	Tanja Nordlund
Heidi Anttila	Pasi Heikkinen
Petri Kittilä	Ismo Klemettinen
Merja Heikka	Anne-Mari Selin

KAUPUNKISTRATEGIA

Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kemin kaupungin visio on: "Kemi kutsuu". Tavoitteenamme on olla viisas, välittävä ja vihreä. (Lähde 1. Kaupunkistrategia.)

VIISAS

Uudistumme rohkeasti. Vahvistamme järjestelmällistä ideakulttuuria ja luomme innostusta ja uskoa uuteen.

Etsitään ratkaisuja, ollaan edelläkävijöitä, kokeillaan uusia asioita ja tehdään yhteistyötä yli rajojen.

Otetaan kaupunkilaiset osallisiksi kaupungin kehitystyöhön ja palveluiden suunnitteluun.

Toteutetaan Viisas Kemi -sujuvoittamisen operaatio: parannetaan palveluprosesseja yksinkertaisemmiksi ja tehokkaammiksi sekä kehitetään digitaalisuutta. Sujuvoittamalla vaikutetaan myös talouteen.

Kemi on oppiva kaupunki. Vahvistetaan oppimisen intoa ja koulutustason nostoa.

VÄLITTÄVÄ

Kemissä ihminen on keskiössä. Vahvistamme palveluhenkeä ja teemme palveluista asiakkaan näköisiä.

Välittäminen on avoimuutta, arvostusta ja reiluutta. Kemiläiset arvostavat ja kunnioittavat toisiaan ja vierailijoita. Ketään ei jätetä ja kaikista huolehditaan.

Sekä kuntalaisten että henkilökunnan hyvinvointi on tärkeää. Kemiläiset huolehtivat itsestään, terveydestään ja ympäristöstään. Välittävä Kemi on vastuunottoa, lupauksen pitämistä ja asioihin tarttumista.

VIHREÄ

Vihreä Kemi -ajattelua ja -toimintatapaa jatketaan ja laajennetaan läpivientipohdinnoilla taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen kestävyysnäkökulmista.

Vihreä ja kestävä Kemi juurrutetaan niin henkilökunnalle, päätöksentekoon, kaupunkilaisille, lapsille, yrittäjille, yhdistyksille kuin matkailijoillekin.

Vastuullisella toiminnalla taklataan ilmaston-muutosta.

KAUPUNKISTRATEGIA

Alla olevaan taulukkoon olemme koonneet tärkeimmät nostot vuoden 2024 tehdyistä strategiaa edistävästä toimenpiteistä.

VIISAS

Elinvoiman lisääminen kaavoitusratkaisulla.

Kiertotaloushankkeet.

Työsuhteiden vakinaistaminen.

Hyte-työhön panostaminen.

Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden luoma pitovoima.

Toimintojen tiivistäminen & kiinteistöjen myynnit.

Kemi Areenan käyttöönotto.

Ympäristösertifikaatti (ISO 14001:2015).

Työterveys- ja työturvallisuus-sertifikaatti (ISO 45001:2018).

VÄLITTÄVÄ

Osallistava budjetointi.

Kiertotaloushankkeet.

Maahanmuuttotyöhön panostaminen.

Hyvinvointitoimialan 40.000 € erillismääräraha hyte-työhön.

Hyte-työhön panostaminen.

Kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminta.

Kemi Areenan käyttöönotto.

VIHREÄ

Leukalan siirtolapuutarha.

Kiertotaloushankkeet.

Kaupunkiympäristön vihreyden eteen tehty työ (esim. ranta-alueet & Kiikeli).

Fisu-verkosto = sitoutuminen hiilineutraalisuuteen.

Ympäristösertifikaatti (ISO 14001:2015).

#kuntatalous

HALLITUS JA VALTUUSTO

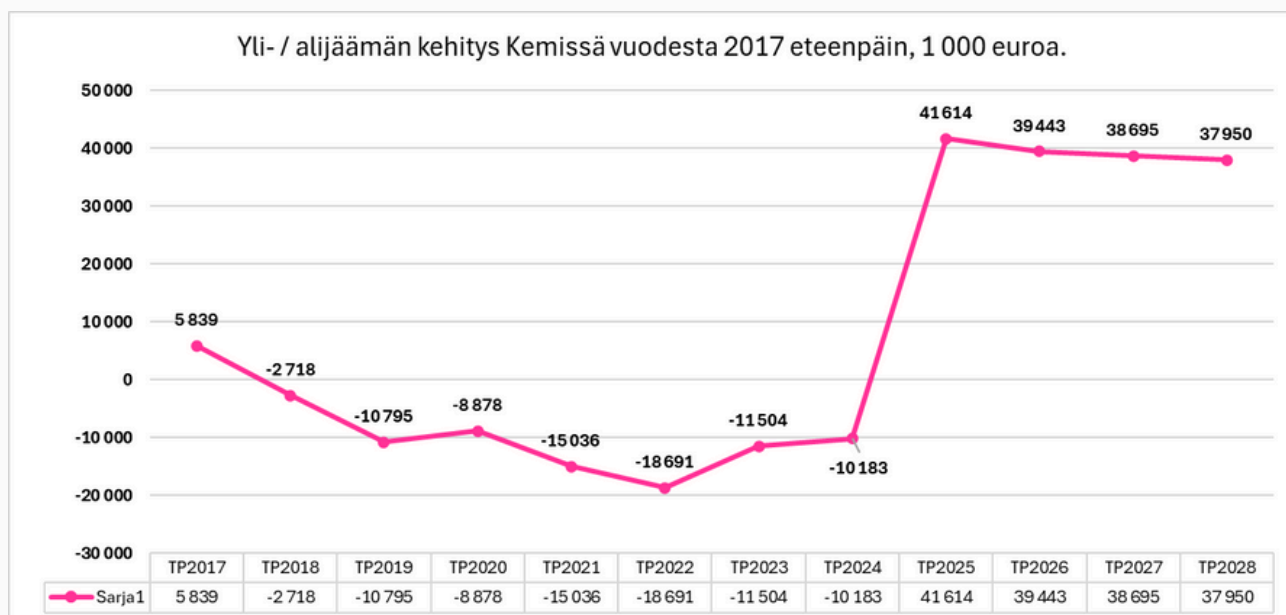
ALIJÄÄMÄN KEHITYS

Kemin kaupungin taloustilanne on ollut haastava jo vuosia. Kattamaton alijäämä on ehtinyt kasvaa niin suureksi, ettei sitä kyetä kattamaan yksistään kaupungin perustoimintoja supistamalla. Tilinpäätös 2024 tilanteessa Kemin kaupungilla on yhä kattamatonta alijäämää 10,2 miljoonaa euroa. (Lähde 2 Kemin kaupungin talousarvio 2025. Lähde 3 Kemin kaupungin tilinpäätös 2024.)

TALOUDEN TASAPAINO	TP2023	TP2024	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028
Taseen yli/alijäämä	-18 691	-11 504	-10 183	41 614	39 443	38 695
Tilikauden yli/alijäämä	7 567	1 321	51 797	-2 171	-748	-745
Yli/alijäämä tilikauden lopussa	-11 504	-10 183	41 614	39 443	38 695	37 950

Talousarvion 2025 ja suunnitelmavuodet 2026-2028 on laadittu sille olettamalle, että talous pystytään tasapanottamaan omaisuuden myynnillä. Oheiset laskelmat ja kuviot ovat laadittu tämän olettan varaan. Mikäli omaisuuden myynti ei toteudu, Kemin talous jatkaa alijäämäisenä kuntana.

Alla olevasta kaaviosta näkyy, kuinka Kemin kaupungin taseessa oli ylijäämää vielä vuonna 2017 ja kuinka alijäämä kehittyi vuodesta 2018 lähtien.

HALLITUS JA VALTUUSTO

ALIJÄÄMÄN KEHITYS

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 2.5.2022 hyväksynyt talouden sopeutusohjelman. Toimenpiteitä on toteutettu vuodesta 2022 lähtien. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on jo kohdistettu monipuolisesti kaupungin perustoimintoihin. Henkilöstömitoitus- ja vakanssit on käyty läpi. ICT, talous- ja henkilöstöhallinnon toimintoja on ulkoistettu. Teatteritoiminnasta on luovuttu ja siirryttiin tukemaan järjestöpohjaista teatteria. Toimintoja on tiivistetty ja kiinteistöjä on myyty.

Osa linjatuista talouden tasapainottamistoimista toteutuu lähivuosina ja niillä on tulevaisuudessa taloutta eheyttävä vaikutus, esimerkiksi koulu- ja päiväkotiverkkopäätös saatiin aikaan vuonna 2023. Tähän liittyvä palveluverkkouudistuksen toteuttaminen tapahtuu asteittain tulevien vuosien aikana. Asiaa edistettiin vuonna 2024 ensimmäisillä toimintojen yhdistämisillä ja yläkouluun liittyvällä kaavamutoksen valmistelulla.

Luottamushenkilöt osallistuivat talouden tasapainottamiseen päättämällä pienentää valtuuston kokoa 4.11.2024 § 91. (Lähde 4 Kaupunginvaltuuston päätös valtuuston koosta). Valtuustokaudella 2021-2025 Kemissä oli 43 valtuutettua. Uudelle valtuustokaudelle 2025-2029 Kemiin valittiin 39 valtuutettua. Lautakuntien kokoja ei tässä yhteydessä muutettu.

2020-luvulla tehtyjen toimenpiteiden ansiosta kaupungin perustoiminnot ovat taloudellisesti terveellä pohjalla ja kestävät vertailun muihin Suomen kuntiin. Kemissä palvelut tuotetaan taloudellisesti tehokkaasti. Toimintakate €/as on Kemissä 2,41 €. Vastaavien kokoluokan kuntiin verrattaessa Kemin toimintamallia voidaan pitää tehokkaana.

	Kemi	Tornio	Varkaus	Raahe
Toimintakate €/as	2,41	2,62	2,29	2,89

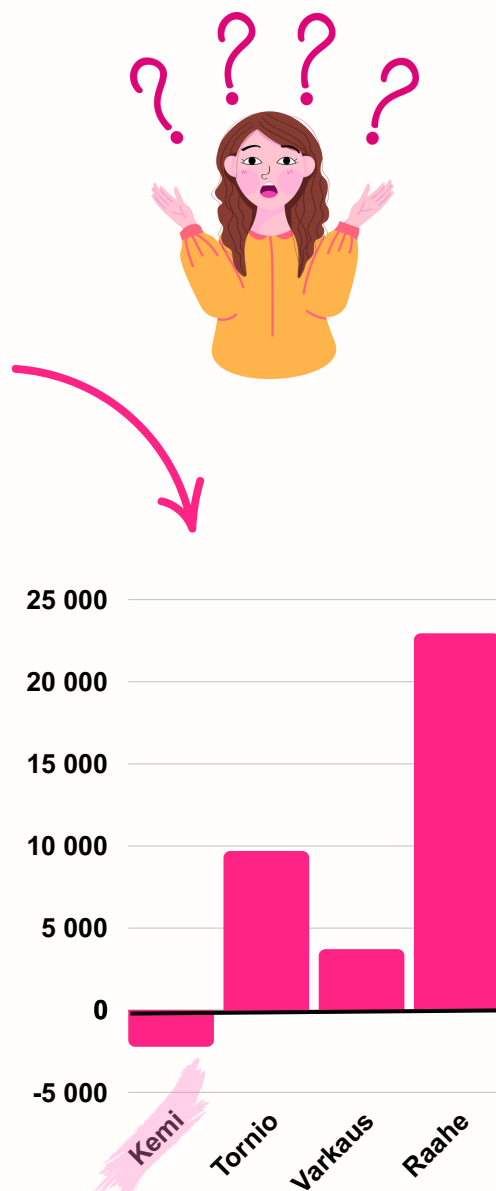
Kemin kaupungin taloutta painaa eniten suuri lainamäärä, suuret rahoituskulut ja negatiiviset valtionosuudet. Oheisesta kaaviosta nähdään Kemin talouslukujen vertailu muihin vastaavan kokoiisiin kaupunkeihin. Normaalissa taloustilanteessa Kemi selviäisi velkamäärästä, mutta sote-uudistus ja valtiovarainministeriön kohtuuttomat laskelmat johtivat Kemin osalta negatiivisiin valtionosuuksiin. Kemin kaupungin talous ei olisi alijäämäinen eikä kaupunki olisi kriisikunta, jos valtionosuudet olisivat edes jossain määrin järkevät tai edes lähellä vertailukuntien saamia valtionosuuksia.

HALLITUS JA VALTUUSTO

ALIJÄÄMÄN KEHITYS

Alla olevassa taulukossa on esitetty Kemin, Tornion, Varkauden ja Raahen vuoden 2024 tilinpäätösluvut. Nämä neljä vertailukaupunkia ovat suunnilleen samankokoisia teollisuuskaupunkeja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää valtionosuuksiin. Kemin kaupunki on ainoa, jonka valtionosuudet ovat negatiiviset. (Lähde 5 Tornion kaupungin tilinpäätös 2024. Lähde 6 Varkauden kaupungin tilinpäätös 2024. Lähde 7 Raahen kaupungin tilinpäätös 2024.)

	Kemi	Tornio	Varkaus	Raahe
Toimintatuotot	12 585	13 696	16 769	14 962
Valmistus omaan käyttöön	50	0	590	396
Toimintakulut	-59 337	-68 546	-62 378	-83 383
Toimintakate	-46 702	-54 850	-45 019	-68 024
Verot	56 555	51 047	48 581	66 403
Valtionosuudet	-2 226	9 694	3 720	22 950
Rahoitustuotot/kulut	1 256	-564	507	848
Vuosikate	8 882	5 327	7 790	22 177
Poistot	-5 086	-6 170	-6 888	-8 000
Arvonalentumiset	-2 526	-407	-609	-20
Satunnaiset erät	50	0	0	701
Tilikauden tulos	1 321	-1 250	293	14 860
Tilinpäätössirrot	0	9	0	211
Tilikauden yli/alijäämä	1 321	-1 241	293	15 071
Asukasluku	19 404	20 973	19 656	23 571
Toimintatuotot/kulut %	21,2	20,0	27,1	18,0
Vuosikate/poistot %	116,7	81,0	103,9	277,3
Vuosikate €/as	458	254	396	941
Toimintakulut/as	3,06	3,27	3,17	3,54
Toimintakate/as	2,41	2,62	2,29	2,89
Veroprosentti	9,6	8,4	8,8	8,8

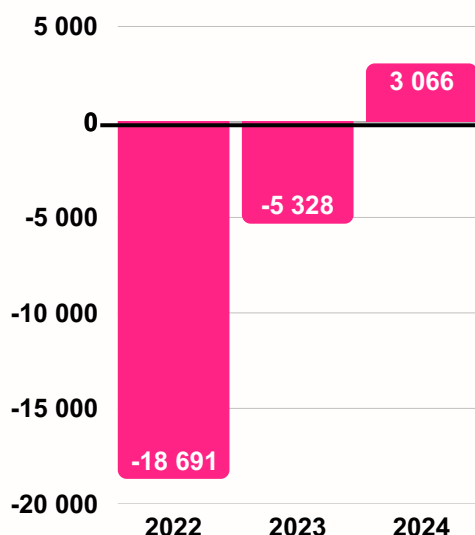
HALLITUS JA VALTUUSTO

ALIJÄÄMÄN KEHITYS

Tarkastuslautakunnan toimeksiannosta kaupunkitarkastaja laati vaihtoehtoisen **koeponnistuslaskelman**. Vaihtoehtoisessa koeponnistuslaskelmassa Kemille olisi maksettu vuosina 2023 ja 2024 puolet siitä valtionosuusmäärästä mitä Torniolle myönnettiin vastaavana aikana. Tämän laskelman mukaan Kemien kaupunki olisi tilinpäätös 2024 tilanteessa ylijäämäinen kunta, eikä tarvetta omaisuuden myynnille tai veroasteen korotuksille olisi.

Kemi koeponnistuslaskelma	2021	2022	2023	2024
Toimintatuotot	23 306	22 319	15 423	12 585
Valmistus omaan käyttöön	274	225	87	50
Toimintakulut	-167 603	-170 500	-58 650	-59 337
Toimintakate	-144 022	-147 957	-43 141	-46 702
Verot	92 335	91 617	53 398	56 555
Valtionosuudet	52 739	55 631	7 612	4 847
Rahoitustuotot/kulut	1 586	1 157	1 157	1 256
Vuosikate	2 638	448	19 026	15 956
Poistot	-5 064	-4 976	-4 815	-5 086
Arvon alentumiset	0	0	-634	-2 526
Satunnaiset erät	0	708	0	50
Tilikauden tulos	-2 426	-3 821	13 577	8 394
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	-2 426	-3 821	13 577	8 394

TALOUDEN TASAPAINO	TP2022	TP2023	TP2024
Taseen yli/alijäämä	-15 036	-18 691	-5 328
Tilikauden yli/alijäämä	-3 821	13 577	8 394
Yli/alijäämä tilikauden lopussa	-18 691	-5 328	3 066

Kemien kaupungin talous ei olisi alijäämäinen ilman sote-uudistukseen liittyvää virheellistä valtionosuusjärjestelmämuutosta.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan valtion ja valtiovarainministeriön toimet ovat sekä normaalin järjen että perustuslain vastaisia.

HALLITUS JA VALTUUSTO

ALIJÄÄMÄN KEHITYS

Valtiovarainministeriön sote-uudistuksen yhteydessä muokkaamat valtionosuuslaskelmat johtivat Kemin kaupungin kannalta käsittämättömään lopputulokseen. Valtionosuuspäätökset ovat ristiriidassa Suomen perustuslain 121 § kanssa kuntien itsehallinnosta. Valtionosuuksilla on tarkoitus rahoittaa kunnan peruspalveluita.

Kokonaisuudessa negatiivinen lopputulos tarkoittaa, että kunta joutuu maksamaan valtiolle kunnille määräämiensä palveluiden järjestämisestä, vaikka valtio on luvannut ne rahoittaa.

Negatiivinen valtionosuus vaarantaa viime kädessä kuntatalouden ja sitä kautta myös kunnan mahdollisuuden tarjota jokaiselle Perustuslain 16 § mukaiset sivistykselliset oikeudet, kuten oikeuden maksuttomaan perusopetukseen.

Valtiovarainministeriön laatimien laskentakaavioiden ei pitäisi tuottaa kokonaisuudessa negatiivisia lopputuloksia. Kaikkien yllätykseksi sote-uudistuksen yhteydessä toteutettu valtionosuusuudistus johti muutaman yksittäisen kunnan osalta negatiivisiin valtionosuuslaskelmiin. Tällaisessa tilanteessa olisi ollut kohtuullista muuttaa negatiiviset valtionosuudet neutraaleiksi, jolloin valtionosuudet olisivat olleet näiden kuntien osalta nolla euroa.

Kemin tarkastuslautakunnan mukaan peruspalvelujen valtionosuudesta voisi luopua kokonaan. Osana normien purkua tällä säästettäisiin merkittävästi verorahoja ja henkilöstöresursseja.

Seuraava valtionosuusuudistus on valmisteilla. Kemin kannalta se tuskin tuottaa enää huonompaa lopputulosta. Aikaisemmissa valtionosuuslaskelmissa ei ole huomioitu millään tavalla kuntien veroprosenttia. Tällä hetkellä matalaa veroprosenttia pitävillä kunnilla myönnetään avokätisesti valtionosuuksia. Osa kunnista ei tarvitse valtionosuuksia palvelujen tuottamiseen, vaan siirtää valtionosuuksia vastaavat summat suoraan taseeseen.

HALLITUS JA VALTUUSTO

ALIJÄÄMÄN KEHITYS

Sitten on Kemin ja Kaskisen kaltaisia kuntia, joissa on jo nyt korkea veroprosentti, ja tämän lisäksi valtion toimimattomat laskelmat tuottavat lisälaskun valtionosuuksista.

Kaupungin talouden tasapainottaminen on yhä vaiheessa. Alijäämän kattaminen edellyttää muita merkittäviä toimenpiteitä, joista selvitettävänä vaihtoehtoina on esitetty valtuuston hyväksymässä talouden tasapainottamissuunnitelmassa omaisuuden myynti ja veroprosentin nosto.

Kemin veroaste on 9,6 %, mikä on jo nyt korkea suhteessa vertailukuntiin. Veroprosentin muutokset ovat yleensä kymmenysosien korotuksia, ei kokonaisia prosenttiyksikön muutoksia. Arvion mukaan 1 % nosto Kemin kuntaveroon toisi noin 3,2 miljoonaa euroa lisätuloa vuosittain. Veroasteesta keskusteltaessa tulee huomioida, että korkea kuntaveraste on myös kriisikuntakriteeri. Lisäksi verotuloista saatava lisäkertymä tulee niin hitaasti, ettei se ehdi tasapainottamaan Kemin taloutta vaaditussa ajassa.

Kemin kaupunki haluaa välttää kriisikuntamenettelyn ja on tehnyt omatoimisesti isoja sopeuttamistoimia. Talousarviovuonna 2024 valtuusto päätti 9.12.2024 § 107 Kemin Vesi ja Energia Oy:n 60 %:n osakekannan myynnistä, jotta kaupungin talous saadaan tasapainotettua ja kertynyt alijäämä katettua. (Lähde 8. Kaupunginvaltuuston päätös Kemi Vesi ja Energian osakekaupasta.)

Omaisuuden myynnistä saadut voitot (55 miljoonaa euroa) on tarkoitus käyttää lainakannan hoitoon. Talousarvio 2025 laadittiin sillä olettamalla, että omaisuuden myyntitulot saadaan vuoden 2025 aikana.

HALLITUS JA VALTUUSTO

KRIISIKUNTAKRITEERIT

Kuntalain (410/2015) 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos laissa määritellyt erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn (kriisikuntamenettelyn) edellytykset täyttyvät

Seuraavin perustein

jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

TAI

jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa

TAI

jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet **kaikki** seuraavat raja-arvot

- kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Väkiluku

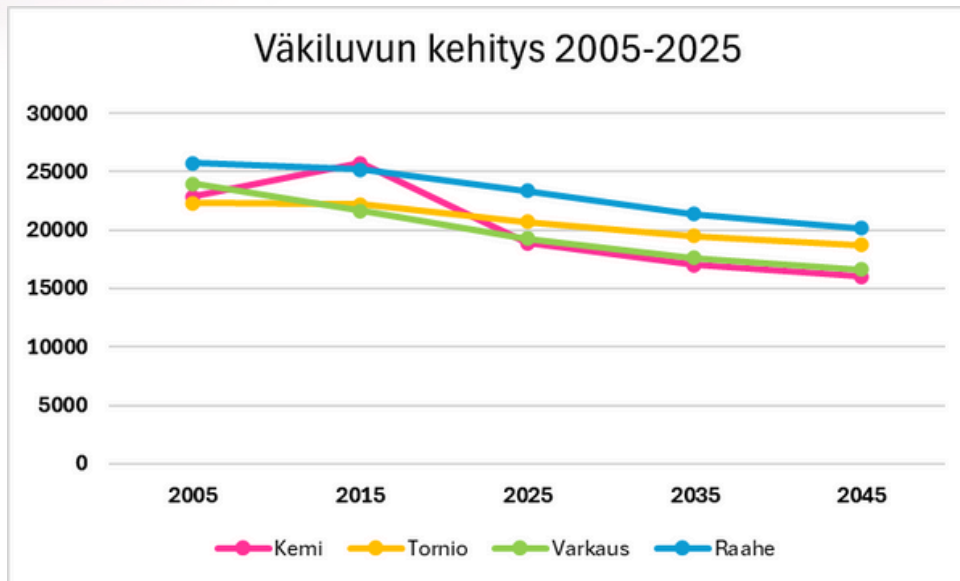
19 880

Vuosikate

8,9 milj. €

Tilikauden ylijäämä

1,3 milj. €

Väkiluvun kehitys 👍

Vuoden 2024 lopussa Kemin väkiluku oli 19.880 asukasta, mikä oli 36 asukasta enemmän kuin vuoden 2023 lopussa.

Pitkällä aikavälillä Kemi väkiluvun muutos seuraa vertailukuntien ja seutukunnan suuntausta.

Väkiluku on laskenut tasaisesti ja ennusteen mukaan väkiluvun lasku jatkuu. Väkiluvun lasku johtuu ikärakenteesta ja pienentyvästä syntyvyydestä.

Tilinpäätös 2024 👍

Kemin kaupungin taloutta ja hallintoa on hoidettu valtuuston tahtotilan mukaan. Kemin kaupungin haasteena on ollut tiukka taloudellinen tilanne.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä Kemin vuosikate oli hyvä 8,9 miljoonaa euroa.

Tilintarkastajan suosituksesta tilinpäätöksen yhteydessä tarkasteltiin kiinteistöjen kuntoa, käyttöä ja tulevaisuutta. Tämän johdosta tehtiin normaalia

suuremmat arvonalentumiskirjaukset.

Poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 7,5 miljoonaa euroa sisältäen kulttuurikeskuksen teatteriosan kertapoiston sekä uimahallin ja Sauvosaaressa sairaalan nopeutetut poistot, koska rakennukset poistuvat lähivuosina käytöstä.

Suurista poistoista huolimatta vuoden 2024 tilikauden ylijäämä oli 1,3 miljoonaa euroa.

HALLITUS JA VALTUUSTO

INVESTOINTIEN RAHOITUKSEN TALOUSARVIOITUVUUS JA TOTEUMA

Kemissä järjestettiin 23.9.2024 ylimääräinen valtuuston kokous, joka käsitteli Mansikkankadun investointia § 79 (Lähde 9. Kaupunginvaltuuston kokous Mansikkankatu.) Investoinnin lopulliset kustannukset yllättivät osan luottamushenkilöistä.

Vuoden 2024 talousarviossa oli päätetty Mansikkankadun investoinnin toteuttamisesta 450.000 euron määrärahalla. Mansikkankadun investointiin kuuluu oleellisesti myös hulevesiviemäröinti ja katuvalaistus.

Kemin kaupunki pitää huolta perusinfrastruktuurista ja on varannut talousarviokirjassa vuosittain investoinneissa 800.000 - 950.000 euroa hulevesiviemäröinnin korjauksiin sekä yleiset alueet, perusinvestointikohteet 1.800.000 euroa. Lautakunta jakaa tämän määrärahan tammikuussa arvionsa mukaan eri kohteisiin. Vuoden 2024 aikana osa näistä eristä kohdennettiin Mansikkankadun yhteyteen, jotta katualue saatiin toteutettu kaavan mukaan. Hulevesiviemäröinnistä 150.000 euroa ja perusinvestointikohteista 100.000 euroa kohdennettiin Mansikkankadun yhteyteen.

Hulevesikohteet pidetään kirjanpidossa erillään, sillä kunta perii julkisoikeudellista maksua hulevesimaksuna. Näin hulevesijärjestelmiin käytetty rahamäärä on helposti todennettavissa.

Valaistuksen kustannusten seuraaminen omana kohtanaan liittyy energiatehokkuussopimukseen, jossa seurataan toteutuneita toimenpiteitä muun muassa led-lamppujen vaihtojen osalta.

Ympäristötoimiala ei anonut lisämäärärahaa Mansikkankadun investointiin, vaan esitti, että ne katetaan toteutumatta jääviltä kohteilta. Lisäksi valtiolta on anottu rahoitusta ja ne pienensivät kaupungille maksettavaksi jäävää osuutta. Seuraavat ympäristötoimialan investointikohteista jäivät toteutumatta vuoden 2024 aikana ja ne on tarkoitus toteuttaa tulevana vuosina:

Karihaaran risteys sillan suunnittelu - jää käyttämättä 130.000 euroa.

Kemintullin alue - suunnittelu toteutetaan 20.000 euroa - jää käyttämättä 200.000 euroa.

Sauvosaarenkadun suunnittelu - jää käyttämättä 50.000 euroa.

HALLITUS JA VALTUUSTO

INVESTOINTIEN RAHOITUKSEN TALOUSARVIOBITOVIUS JA TOTEUMA

	TA	TP	Tulot	ylittyi
Mansikkankankatu	450 000	887 000	320 000	-117 000
Osuus hulevesiviemäroinnistä	150 000	150 000		
Osuus perusinvestointikohteista	100 000	100 000		
	600 000	1 037 000	320 000	-117 000
	TA	TP	Tulot	jäi käyttämättä
Karihaaran risteysilta	130 000	0		130 000
Kemintullin alue	220 000	20 000		200 000
Sauvosaarenkatu	50 000	0		50 000
	400 000	20 000		380 000

Luottamushenkilöt kokivat vaikeana hahmottaa investoinnin kokonaiskustannusta (1,037 miljoonaa euroa), kun kadun rakentaminen edellytti myös muita investointeja, joihin määrärahat oli kylläkin varattu, mutta muualta. Investointisuunnitelmassa ei ollut yhtä Mansikkankankadun kustannuspaikkaa, johon kaikki siihen oleellisesti liittyvät menoerät olisi koottu.

Nykyisen käytännön mukaan toimitelillä on mahdollisuus siirtää investointimäärärahoja kustannuspaikoilta toiselle. Sitovuustaso ei ole kustannuspaikka- ja investointikohtainen. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa kaikkia valtuuston päättämiä investointeja ei tarvitse toteuttaa eikä niistä tarvitse myöskään valtuustoa tiedottaa. Tarkastuslautakunnan mielestä tätä käytäntöä voisi vielä harkita.

Kemin kaupungin talousarviokirjassa 2024 on kuvattu sitovuustaso sivulla 64. "Investoinneissa sitovuustaso on palvelualue / investoinnin laatu eli esim. ympäristötoimialan julkisen käyttöomaisuuden investointien kokonaissumma on valtuustoon nähden sitova. Toimialan lautakunta voi investointiryhmän sisällä (esim. julkinen käyttöomaisuus tai talonrakennus/peruskorjaus) päättää määrärahojen muutoksista, mutta investointiryhmän kokonaissummaa ei saa ylittää ilman valtuustokäsittelyä."

HALLITUS JA VALTUUSTO

OSALLISTAVA BUDJETOINTI

Kemin kaupunki on vuodesta 2015 lähtien pyytänyt kaupunkilaisilta ehdotuksia osallistavaan budjetointiin. Eniten kannatusta saaneista ehdotuksista kaupunginhallitus valitsee toteutettavat hankkeet.

Kaupunkilaisilta vuonna 2024 tulleista osallistavan budjetoinnin ehdotuksista merkittävä osa oli jo valmistelussa ja sisällytetty käyttötalouden menoihin. Myönteistä on, että kaupunkilaisilla ja valmistelevilla viranhaltijoilla on yhtenäisiä tavoitteita, esimerkiksi aidattu koirametsä, talvikävelyreitistö meren jälle ja Selkäsaareen sekä Mansikkanokan leikkikenttä.

Kaupunginhallitus päätti osoittaa vuoden 2024 osallistavan budjetin määrärahaa Mansikkanokan ja Takajärven uimarantojen kalusteiden sekä Kiikelin, Kalkkinokan ja Mansikkanokan tulistelupaikan kalusteiden hankintaan 20.000 euroa. Kirjastosta nuorille lainattavien liikuntavälineiden hankintaan varattiin 5000 euroa ja puistokatujen valoköynnöksiä lisätään 5000 eurolla.

HALLITUS JA VALTUUSTO

Kaupunginjohtaja

Kemin kaupunki päätti 1.12.2020 § 117 (331/01.01.01/2020) valita kaupunginjohtajaksi kuuden vuoden määräaikaiseen virkaan Matti Ruotsalaisen. Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan edistämänä Kemin kaupungin taloutta on tasapainotettu ja haettu erilaisia ratkaisuja elinvoiman lisäämiseksi. Kemin kaupunki tarvitsi vahvaa muutosjohtajaa kaupungin talouden tasapainottamiseksi ja organisaatiomuutosten läpiviemiseksi (sote- ja te-uudistus). Luottamushenkilöt olivat ilmaisseet olleensa tyytyväisiä kaupunginjohtajan työskentelyyn. Kemin kaupunki käynnisti vuoden 2024 aikana prosessin kaupunginjohtajan viran vakinaistamiseksi. Prosessin yksityiskohdista johtuen asiaa jouduttiin käsittelemään uudelleen ja lopullinen ratkaisu asiaan saatiin vasta vuoden 2025 keväällä.

Vuorovaikutus lisää luottamusta

Koulu- ja päiväkotiverkkouudistus, Kenven osakekannan myynti ja Mansikkankantie ovat esimerkkejä tiedottamisen haasteista. Näissä kaikissa olisi voitu huomioida tiedottaminen ja vuorovaikutus myös kaupunkilaisten suuntaan. Luottamushenkilöiden on ollut mahdollista saada tietoa valtuuston iltakouluissa. Tätä samaa tietoa olisi ollut hyvää jakaa myös kaupunkilaisille. Kaupungin sosiaalisen median kautta voi ohjata kiinnostuneet linkkien avulla lukemaan aiheista lisätietoa.

Tarkastuslautakunta toivoo suunnitelmallisempaa tiedottamista, kun kyseessä on mikä tahansa miljoonaluokan projekti. Tarkastuslautakunta toivoisi, että suurissa, ja muuten kaupunkilaisia erityisen paljon kiinnostavissa, hankkeissa viestintää tehtäisiin suunnitteluvaiheesta alkaen hankkeen loppuun asti.

Esimerkiksi koulu- ja päiväkotiverkkouudistuksessa **välivaiheista** on hyvä tiedottaa. Tällaisia toivomuksia on tullut tarkastuslautakunnan jäsenten tietoon.

#viestintä
#tiedottaminen
#vuorovaikutus

ELINVOIMATOIMIALA

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ JA KAAVOITUS

Aktiivisilla kaavoitusratkaisuilla on pyritty lisäämään alueen elinvoimaa. Kaavoitusprosessit ovat pitkiä ja niiden elinvoimavaikutukset näkyvät vasta vuosien päästä. Rakennusvaiheen työllisyysvaikutukset ovat tilapäisiä, mutta onnistuneiden teollisuus- ja elinkeinoprojektien käynnistyessä tulevat esille myös pysyvät elinvoima- ja työllisyysvaikutukset.

Vuonna 2024 Kemin työttömyysaste oli 14 % tuntumassa. Elinvoimaa lisäävät kaavamuutokset mahdollistavat uusien yritysten ja työpaikkojen syntymisen. Suunnitelmallisella kaavoitusratkaisulla olisi mahdollisuus lisätä myös matkailupotentiaalia.

Hotelli Toivolan asemakaavamuutos yhtenäistää alueen kaupunkikuvaa. Nauskan ja Satamakankaan asemakaavan laajennuksella tarjotaan ratkaisuja perheiden tarpeisiin. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että kaavoituksessa on painotettu keskustan lisäksi muitakin alueita.

Muita elinvoiman kannalta tärkeitä valmisteilla olevia kaavamuutoksia on viety eteenpäin ja osa näistä on yhä kesken esimerkiksi poliisilaitokseen liittyvä kaavamuutos ja Lumilinnan hotellialueen valmistelu. Kouluverkkoratkaisun toteuttamiseksi on valmisteltu Sauvosaaren koulukeskuksen (entisen tyttölyseon) asemakaavamuutosta.

Näillä ratkaisuilla toteutetaan valtuuston tahtotilaa ja vastataan talouden tasapainottamisohjelmaan.

Leukalan siirtolapuutarha-alueessa toteutuu Kemin kaupunkistrategian mukainen kestävä kehitys ja kaupunkialueen luonnon monimuotoisuus. Siirtolapuutarhalla mahdollistetaan sosiaalinen tasa-arvo luontosuhteeseen. Pienviljely on mahdollista kaikille kaupunkilaisille. Toiminta lisää kaupunkilaisten tietoisuutta ja kiinnostusta ruoan alkuperästä, puhtaudesta, omavaraisuudesta ja ruoantuotannon tärkeydestä. Luontoyhteys edistää ihmisten hyvinvointia.

ELINVOIMATOIMIALA

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ JA HANKEKUVIOT

Kemin kaupungin hankkeet saavat suurimman osan rahoituksestaan Euroopan unionin rahoitusohjelmista. Hankkeet tukevat kaupungin strategisia tavoitteita. Äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) hanke sai tarpeellista jatkoaikaa rakennemuutossuunnitelman viimeisteleminen. Ohjelmakauden rahoitukset ovat ylivuotisia ulottuen useammalle eri vuodelle. Hankkeiden tulosten jatkuvuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Kemi on strategian tavoitteiden mukaan viisas, välittävä ja vihreä. Tämän vuoksi myös ÄRM hankkeissa haluttu keskittyä kiertotalouteen. Valinta on oikea sekä Kemin että koko Suomen kannalta. Kestävä kehitys on tulevaisuutta ja sen varaan rakennettu teollisuus on viisasta ja välittävää.

Kemin hankeluettelo

Tarkastuslautakunta iloitsee kaupunkiympäristön vihreyden eteen tehdystä työstä. Kiikelin alueella on ennallistettu 10 hehtaaria äärimmäisen uhanalaista perinnebiotooppia hakamaita laiduntamalla.

Kunta Helmi 3 -hanke, Kemin merelliset ranta-alueet, Kiikelin ja Kalkkinokan rannat ja niityt. Kahlaajien ja muiden pesimälinnustojen reviirien kunnostus. 1.1.2023 - 31.12.2024. Kalkkinokalla on hoidettu niittyjä ja ketoja uhanalaisen perhoslajin, vaskisukkulakoin, elinympäristön turvaamiseksi.

Tämä on esimerkillistä strategian mukaista toimintaa, jolla huolehditaan myös pienimmistä luonnon eläimistä, jotka eivät itse saa ääntänsä kuuluviin.

Lehmät laiduntavat Kemissä

ELINVOIMATOIMIALA - TYÖLLISYYS

Työllisyysalueen valmistelua on viety eteenpäin. Viranhaltijat ovat tehneet valtavan työn uuden organisaatiomallin ja toimintakulttuurin luomisessa. Työllisyysalueen haasteena on valtion suunnalta tuleva rahoitus, joka ei lupauksista huolimatta kata työllisyyspalveluiden toiminnasta aiheutuvia kuluja. Menojen ja tulojen epäsuhta varjostaa toiminnan järjestämistä. Toistaiseksi tämä ei kuitenkaan ole heijastunut operatiiviseen toimintaan.

Työllisyyden yhteispalvelu Pointti tarjoaa työnantajille ja työnhakijoille matalan kynnyksen kohtaamispaikan. Toimivana yhteystyönmuotona on nähty Pointin osaamismarkkinat, joita on järjestetty Kemissä jo neljä kertaa. Vuoden 2024 tilaisuuden juontajana toimi stand up-koomikko Ali Jahangiri. Teema "Kemi kutsuu, kaikkia tarvitaan" houkutteli paikalle ennätysmäärän 900 osallistujaa ♥

Kemi on koti kaikille!

Tällä hetkellä on käynnissä kolmivuotinen International Pointti ESR+ -hanke (2024-2027), jonka kohderyhmänä ovat maahanmuuttajat sekä heidän kanssaan toimivat tahot.

Kemi on arvojensa mukaan hyvä paikka asua myös maahanmuuttajille. Kemin asukasluku kasvoi vuoden 2024 aikana.

Asiantuntijat ovat nähneet maahanmuuton Suomen kasvun edellytyksenä (Lähde 10. Teknologiateollisuus ry artikkeli. Lähde 11. Etna artikkeli.) Kemi on toivottanut maahanmuuttajat, viimeisimpänä ukrainalaiset, tervetulleeksi uusiksi kemiläisiksi. Muista Pohjois-Suomen kunnista poiketen, maahanmuuttajat ovat myös juurtuneet osaksi kantaväestöä.

- 44 000 maahanmuuttajaa vuodessa on olennainen edellytys pitkän aikavälin kasvulle – Ei osajia, ei kasvua - Teknologiateollisuus ry.
- Maahanmuuton vaikutus julkiselle sektorille on positiivinen – vaikutus talouskasvuun riippuu siitä, nostaako maahanmuutto Suomen osaamistasoa ja innovatiivisuutta

Kaupunkistrategian mukaan kemiläiset arvostavat ja kunnioittavat toisiaan ja vierailijoita ♥

HYVINVOINTITOIMIALA

Hyvinvointitoimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, maahanmuuttajien koulutus, kirjasto, lastenkulttuurikeskus, liikuntapalvelut, museotoimi, musiikkiopisto ja musiikkitoiminta, nuorisotyö sekä tapahtumatoimisto.

Hyvinvointitoimiala on henkilöstömäärältään Kemin kaupungin suurin toimiala.

TIEDOTTAMINEN

Toimiala piti tiedottamista läpileikkaavana teemana. Koulujen ja päiväkotien palveluverkkouudistusta vietiin eteenpäin valmistelevilla töillä ja suunnitelmilla uudelleen järjestelyistä. Kuntalaisten suunnasta tarkastuslautakuntaan on kuitenkin tullut viestiä, että välivaiheen valmistelusta ei juuri tiedoteta.

Tietoa kaivataan myös siitä, että jotain on tapahtumassa lähiaikoina ennen varsinaista toimeenpanoa, esimerkiksi varhaiskasvatussyksikköjen lakkauttamisen etenemisestä.

LUE HENKILÖSTÖRAPORTTI TÄSTÄ

HENKILÖKUNTA

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan on myönteistä, että hyvinvointitoimialalla vakinaistettiin määräaikaista työntekijöitä. Valitettavaa on, että koulujen ja päiväkotien henkilökunnan työssä näkyy lasten levottomuus ja arjen pirstoutuneisuus. Henkilökunnan ja esihenkilöiden tukeminen ja sitouttaminen on ensisijaisen tärkeää.

Kemin kaupungin työntekijöiden sairauspoissaolot ovat laskusuunnassa. Vuonna 2024 sairauspoissaolot olivat 4,3 %, kun kahtena edellisinä vuosina luku oli 5,5 %. (Lähde 12. Kemin kaupungin henkilöstöraportti 2024.)

HYVINVOINTITOIMIALA

HANKKEET

Hyvinvointitoimialalla on paljon hankkeita, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta, mikä on hieno asia. Osassa hankkeissa kaupungin rahoitusosuus on 10 %. Keskimääräinen ulkopuolinen hankerahoitus on 70 %. Hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa on osattu huomioida erinomaisesti mahdollisuus valtion ja EU:n tukeen.

Hyvinvointitoimialan hankkeet

	TA	Kemi	Muu
Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 17.4.2024-31.12.2027	253 000	63 250	189 750
Päiväkotipihojen liikunnallistaminen 1.1.2024-31.12.2026	30 000	21 000	9 000
Erityisavustus innovatiivisten oppimisympäristöjen edistämiseen varhaiskasvatuksessa 15.6.2023-31.12.2025	62 400	6 240	56 160
Valtion erityisavustus yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuosille 2024–2025 – Huolesta hyvinvointiin – Kemin opiskeluhoolto vahvaksi 1.1.2024-31.7.2025	51 741	15 522	36 219
Hankeavustukset koulun kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen 2024. Kemin kerhot pyörivät 7 17.6.2024-31.12.2025	21 429	6 429	9 093
Kemin Move! -polulta kohti liikkuvampaa kouluarkea 1.8.2024-30.6.2025	25 000	10 000	15 000
Hankeavustus lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämiseen Hyvinvoiva oppii 20.12.2023-30.6.2025	43 800	4 381	39 419
Koulunorpan jalanjäljissä yhdessä eteenpäin 1.8.2024-31.7.2026	33 333	3 333	30 000
Valtionavustukset lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan 1.5.2024-31.5.2025	6 111	611	5 500
Kemin etsivä nuorisotyö 20.6.2024-19.8.2026	104 700	54 700	50 000
Harrastusten jäänmurtaja 4 1.8.2024-31.7.2025	49 286	14 786	34 500
	680 800	200 252	474 641

HYVINVOINTITOIMIALA

YHTEISTYÖ LAPIN HYVINVOINTIALUEEN KANSSA

Kemin kaupunki on päättänyt järjestää elokuusta 2024 lähtien kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminnan itse omin kustannuksin, sillä Lapin hyvinvointialueen (Lapha) kanssa ei olla päästy eteenpäin toiminnan järjestämisestä. Tarkastuslautakunta haluaa tietää Laphan vastauksen tähän järjestelyyn ja miten Lapha on hoitanut asian muissa Lapin kunnissa. Hyvinvointitoimialalta halutaan tietää, millainen kustannus tästä aiheutuu Kemille?

Sote-kiinteistöjen toiminnoista ja vuokrasopimuksista neuvottelemisen on ollut haastavaa Laphan kanssa. Kemin kaupungin sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten hinnoista ei ole pystytty kunnolla neuvottelemaan.

Länsi-Pohjan keskussairaalan toimintojen alasajo on ollut valitettavaa. Ottaen huomioon valtionosuudet, jotka Kemin kaupungilta sote-uudistuksen yhteydessä siirrettiin Lapin hyvinvointialueelle, niin voisi olettaa, että toimintoja myös kehitettäisiin. Länsi-Pohjassa ehdittiin jo tottua säästämisen sijasta toimintojen kehittämiseen, millä pystyttiin lyhentämään jonoja ja lisäämään asiakastyytyväisyyttä. Tämä toki edellytti toimintatapojen muutosta ja vahvaa johtamista.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan keskusteluyhteyttä paikallisten ihmisten palveluista olisi hyvä lisätä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä.

VALTUUSTON PÄÄTTÄMÄ
40 000 EURON
HYTE-ERILLISMÄÄRÄRAHA
HYVINVOINTITOIMIALAN
BUDJETISTA ON PIENI,
MUTTA MERKITTÄVÄ!

Omaishoitajat

Kemin omaishoitajille
varattiin 3000 €
uintikortteihin, jotka
oikeuttivat viiteen
uintikertaan.

Vähävaraisten ruokailu

Vähävaraisten ruokailu
järjestettiin
joulujuhlatapahtumana
yhdessä SPR:n kanssa.
Ruokailijoita kävi 356
henkilöä. Yhteensä 3000 €.

Oppilaskunnat

Oppilas- ja
opiskelijakunnille
hankittiin muun muassa
minipolkupyöriä,
pingismailoja ja -palloja,
lautapelejä, kortteja ja
kahvinkeitin. 500 €/ koulu,
yhteensä 3 000 €.

Puistolounas

Lasten liikennepuistossa
tarjottiin keittolounasta
kesä- ja heinäkuussa
tiistaisin ja torstaisin.
Ruokailijoita oli
keskimäärin 90 henkilöä
päivässä, yhteensä 6 000 €.

Oppilaskunnat

Oppilaskuntien toiveen
mukaisesti järjestettiin Kemi 155
-juhlavuoden tapahtuma, johon
hankittiin erilaisia piha-
leikkivälineitä ja tarjottavaa.
Tapahtumatoimistolle myönnettyä
erillismäärärahaa 25 000 €
käytettiin Kemi 155 -juhlavuoden
tapahtumien tuottamiseen.

Kemi 155 -juhlavuoden tapahtuma yhdistettiin Kemi Areenan
avajaistapahtumaan 31.8.2024, jolloin areenalla oli avoimet ovet ja
harrastemessut sekä kaksi konserttia. Tapahtuma huipentui
Venetsialaisten ilotulitukseen. Päivä keräsi noin 3000 kävijää.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tapahtumatoimisto järjestää läpi vuoden

monipuolisia tapahtumia yllättävän vähäisin resurssein.

Kiitos kaikille tämän mahdollistaneille tahoille!

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Ympäristötoimiala pysyi talousarviossa katetasolla, sekä tuotot että kulut alittivat budjetoidun. Toimintakate oli 147.887 euroa parempi kuin talousarvio. Päätökset ovat budjetin sisällä tehtyjä eikä uusia henkilöstöön tai toimintoihin kohdistuvia sopeutustoimia ole tarvinnut tehdä.

KIINTEISTÖKANTA

Positiivista ympäristötoimialan toiminnassa on ollut kiinteistökannan tervehdyttäminen. Kemin kaupunki luopuu sellaisista kiinteistöistä, joilla ei ole strategista merkitystä. Kiinteistömanageri edisti kiinteistöjen myyntiä vuoden 2024 aikana ja valmisteli useamman kiinteistönmyyntipykälän ympäristölautakunnalle ja kaupunginhallitukselle. Kiinteistöjen myyntisuunnitelmat ja käyttämättömien rakennusten purut tukevat suoraan sopeutusohjelman tavoitteita. Tulevina vuosina poistettujen kiinteistöjen käyttökulut eivät rasita enää kaupungin käyttötaloutta eikä näistä kohteista tule investointipaineita.

Kiinteistöjen korjausvelka on yhä suuri. Investointipaineita syntyy erityisesti urheilutilojen ja koulurakennusten hankkeista. Ne lisäävät kustannuksia tulevina vuosina, mutta voivat pitkällä tähtäimellä parantaa kaupungin vetovoimaa ja palvelutasoa.

Kemin kaupungin ja konserniyhtiöiden kiinteistömässä on suuri suhteessa kaupungin taloudelliseen kantokykyyn. Vuoden 2024 aikana on käyty keskustelua uimahallista ja yläkouluratkaisusta. Molemmat ovat isoja investointeja toteutettiin ne millä tavalla tahansa.

Vaikka tarkastuslautakunta käy läpi menneen vuoden tapahtumia ja toteutumia, ottaa se myös tarvittaessa kantaa asioihin ja teemoihin, joita ei ole käsitelty.

Uimahallin ja yläkoulun lisäksi kaupungin kiinteistökantaan sisältyy rakennuksia, kuten kulttuurikeskus ja kaupungintalo, jotka vaativat tulevina vuosina korjausinvestointeja. Tällä hetkellä näyttää siltä, että kaupungin talous ei kestä kovin montaa yli kymmenen miljoonan euron investointia seuraavan vuosikymmenen sisällä.

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Tarkastuslautakunta haluaisi tietää, onko kulttuurikeskuksen ja kaupungintalon korjausvelka arvioitu euromääräisesti ja onko korjausaikatauluista suunnitelmaa. Tarkastuslautakunta haluaa myös tietää, onko näiden kiinteistöjen korjauskustannuksia sisällytetty kaupungin pitkän tähtäimen taloussuunnitelmiin.

Kaupungin tulokertymän osalta on tärkeää, että hinnat pidetään ajan tasalla ja niihin tehdään tarvittaessa korotuksia. Ympäristötoimialan tulopuolen kehitykseen on kiinnitetty huomiota. Taksoihin ja maksuihin on tehty tarkistuksia. Vuoden 2024 aikana on tarkistettu seuraavat taksat ja maksut: yleiset alueet (+ 8 %), venepaikat (+ 6,3 %), konekeskus, lupamaksut. (Lähde 13. Ympäristölautakunnan päätös yleisten alueiden taksat.)

Ympäristölautakunta käsitteli 17.9.2024 § 87 Monitoimihalli Kemi Areenan rakennushanketta. (Lähde 14. Ympäristölautakunnan päätös monitoimihalli Kemi Areenan käyttöönotto.) Käyttöönotto oli 12.8.2024. Lautakunnan käsittelyn yhteydessä todettiin, että taloudellinen loppuselvitys on kesken. Tarkastuslautakunta haluaa tietää, onko taloudellinen loppuselvitys saatu valmiiksi ja tuotu lautakunnan tietoon.

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Ympäristötoimialaan liittyvän valtuustoaloitteen johdosta päätettiin liittyä Fisun verkostoon, Finnish sustainable communities, mikä vahvistaa kaupungin sitoutumista hiilineutraalisuuteen. Tämä on yksi esimerkki päätöksestä, joka pitkällä aikavälillä tukee kestävästä kehitystä ja tuo säästöjä. Fisun verkostotyö ulottuu vuoteen 2050 asti. Fisun verkosto avaa uusia mahdollisuuksia muiden kuntien kanssa.

Kemi on ollut jo aikaisemmin kestävästä kehityksen edelläkävijä. Kemi on panostanut ilmastotyöhön ja resurssitehokkuuteen. Tukea työhön on saatu myös muista verkostoista kuten liittymällä energiatehokkuussopimukseen (KETS) ja Hinku-verkostoon.

Laskelmat osoittavat, että Kemin kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt ovat vähentyneet 56 % vuosina 2007 – 2023, ja asukaskohtainen päästövähennys on ollut 48 %.

**LUE LISÄÄ FISU-VERKOSTOSTA
JA PÄÄSTÖVÄHENNYKSISTÄ**

Pajarinrannan päiväkoti ja Sauvosaaren monitoimihalli ovat esimerkkejä kaupungin vähähiilisistä rakennushankkeista. Tulevaisuudessa kaupunki aikoo kehittää kiertotalousliiketoimintaa Veitsiluodon tehdasalueelle.

Kemin kaupungilla on ulkopuolinen auditointi ja voimassa olevat Bureau Veritaksen myöntämät ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatti sekä ISO 45001:2018 työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti.

*Hienoa työtä!
Hyvä me!*

Onko kaupungissa suoritettu esteettömyyskävely vuoden 2024 aikana? Kaupungin esteettömyyssuunnitelma on tehty vuonna 2012. Onko esteettömyyssuunnitelma ajantasainen ja onko siinä kuvattu esteettömyyden edistämiseksi tehtäviä toimenpiteitä ja onko näitä toimenpiteitä toteutettu?

Tarkastuslautakunta toivoo, että esteettömyyskävelystä tehdään säännöllinen vuosittainen tapahtuma yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa. Onko esteettömyyskävelyissä huomioitu eri vuodenaajat?

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Kuntajohto

Kemin kaupungilla on voimassa oleva hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022 - 2025. (Lähde 15. Valtuuston päätös hyte-suunnitelma.) Valtuustolle raportoidaan säännöllisesti hyte-kertomuksen muodossa kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että kaupungin strategia ohjaa toimialoja hyte-työhön ja näitä mitataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Tämän vuoden arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta haluaa painottaa viestinnän vuorovaikutteisuutta. Hyte-työssä ja kehittämisessä tämä korostuu. Kemissä järjestetään kaksi kertaa vuodessa kaupunginjohtajan kahvitilaisuus. Tärkeistä asioista voisi järjestää tarpeen tullessa matalalla kynnyksellä ja nopealla aikataululla kuntalaistilaisuuksia.

Vaikuttamistoimielimet

Vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto tuovat näkemyksiään esiin palveluiden kehittämisessä. Tarkastuslautakunta toteaa, että näiden ryhmien edustajat ovat olleet ihailtavan aktiivisesti mukana valtuuston kokouksissa ja osallistuneet tarkastuslautakunnan kuulemistilaisuuteen.

Aktiivista tekemistä

Kivalo-opistolla tehdään tärkeää työtä aikuisväestön harrastusmahdollisuuksien ja yleissivistyksen edistämiseksi. Kivalo-opisto luo tarvittavaa pitovoimaa alueelle. Kemissä on tarjolla paljon harrastusvaihtoehtoja eri-ikäisille.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Kaupunginhallitus on käsitellyt 11.3.2024 § 88 hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä. (Lähde 16. Kaupunginhallituksen päätös hyte-kerroin.) Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Hyte-kriteeriä ei sovellettu vielä vuonna 2022, mutta Kemin vuoden 2022 laskennallinen luku olisi ollut 378.000 euroa. Vuonna 2023 Kemin osuus oli 286.000 euroa ja vuonna 2024 luku oli 380.000 euroa. Onko näin, että kuntajohdon vastausten puuttuminen vuonna 2023 on vaikuttanut pienentävästi noin 100.000 euroa hyte-kannustinrahaan?

HYTE-kerroin

	Indikaattori	Kemi	Tilanne verrattuna vertailukuntiin: Keminmaa, Tornio, Raahе, Varkaus	Tilanne verrattuna koko maan keskiarvoon	Muutos %
2022	HYTE-kerroin, 1 000 euroa	378 (2022)	Eniten Varkauden jälkeen		2,77 % (2021-2022)
	HYTE-kerroin euroa / asukas	18,9 (2022)	Eniten Varkauden jälkeen		5,00 % (2021-2022)
	HYTE-kerroin, 0 - 100	67 (2022)	Eniten Varkauden jälkeen		4,69 % (2021-2022)
2023	Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	55 (2023)	vertailukuntien toiseksi paras		7,84 % (2022-2023)
	Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	49 (2023)	Vertailukuntien huonoin		-40,24 % (2022-2023)
	(kuntajohdon vastaukset puuttuu)				

Kaupungilla on intressi ylläpitää ennaltaehkäiseviä palveluita, vaikka korjaavat toimenpiteet järjestää hyvinvointialue. Hyte-kertoimen merkitystä ei voi liiaksi korostaa ja sen painoarvo valtion rahoituksessa tulisi olla nykyistä suurempi.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Liikunta

Hyvinvointilautakunta perusti 31.10.2024 § 89 uimahallin tulevaisuutta miettivän tarveselvitystyöryhmän, joka toi selvityksen lautakunnan käsittelyyn tammikuussa 2025. (Lähde 17. Hyvinvointilautakunnan päätös Kemian uimahallin tarveselvitystyöryhmän perustaminen.)

Tarkastuslautakunnan mielestä on hienoa, että tarveselvitystyöryhmä perustettiin. Työryhmän toiminnalle on tilausta niin kauan kunnes uimahalliratkaisu on saatu valmiiksi. Työryhmä voisi käydä välivaiheiden keskustelua, kun suunnitelmia vielä täsmennetään. Uimahalli tulee olemaan yksi uuden valtuustokauden merkittävimmistä puheenaiheista.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää valmisteluhenkilöstöä kaupunkilaisten aktivoimisesta uimahallin asiakaskyselyn muodossa.

Lasten ja nuorten liikumisen tukemiseksi Kemissä on maksuttomia uimahallivuoroja. Onko uimahallin maksuttomuutta kokeilta myös koulujen loma-aikoina kuten syys- ja hiihtolomaviikoilla?

Kemissä on käytössä [sporttikortti](#).

Sporttikortilla pääset uimaan ja kuntosalille maksutta. Sporttikortin voi saada yli 18-vuotias Kemian kaupungin asukas, joka on eläkeläinen, kuntoutustuella, omaishoitaja, opiskelija tai työtön, mikäli tulojen enimmäismäärä on bruttona 1100 euroa / kuukausi. Omaishoitajille ei ole tulorajaa sporttikortin osalta. Tämä edistää kaupunkilaisten hyvinvointia.

Tarkastuslautakunta haluaisi tietää kortin käyttöasteen. Lisäksi tarkastuslautakunta haluaa tietää, miten sporttikortista tiedotetaan kaupunkilaisia.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Kulttuuri

Kemin kulttuuritarjonta on elävää, vaikka siihen on kohdistunut säästötoimenpiteitä. Kirjastossa tehtiin vuonna 2024 päätös liittyä valtakunnalliseen e-kirjastoon. Kirjasto on merkittävä palvelu kaupunkilaisille. Se on kemiläisten yhteinen olohuone ja kohtaamispaikka. Kirjaston tiloissa tarjotaan monenlaisia palveluita, esimerkiksi lukukoirapalvelu ja kirjakassipalvelu.

Tarkastuslautakunta onnittelee kirjaston henkilökuntaa valinnasta Lapin parhaaksi kirjastoksi!

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että Meri-Lapin musiikkiopisto tarjoaa monipuolista musiikkikasvatusta kaikenikäisille. Hienoa on myös, että Meri-Lapin jousikvartetti jalkautuu lähelle kaupunkilaisia eri tilaisuuksiin, jotta taidetta ja kulttuuria on tarjolla kaikille.

Kemin kaupunki rahoittaa yhdistyspohjaisen teatterin toimintaa kaupungin tiukasta taloustilanteesta huolimatta.

Kulttuurin harrastamisen vaikutuksista terveyteen ja hyvinvointiin on runsaasti laadullista ja määrällistä tutkimusnäyttöä. (Lähde 18. Duodecim. Kulttuurista hyvinvointia ja terveyttä.)

Tällä hetkellä Kemissä tuetaan liikuntaa maksuttomilla alle 18-vuotiaiden liikuntavuoroilla kaupungin tiloissa. Päättävällä valtuustokaudella on panostettu runsaasti liikuntaan.

Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vuoksi on tärkeää, että huomioidaan myös matalankynnyksen kulttuuripalvelut. Tarkastuslautakunta toivoo, että palveluissa huomioidaan myös eri tulotasojen harrastajat.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Kemin kaupungissa on Suomen paras hyte-koordinaattori. Hän tekee tärkeää työtä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja on esimerkiksi kyennyt avaamaan hyte-kertoimen merkityksen tavallisille rivivaltuutetuille.

On tärkeää, että kaikki kaupungin luottamushenkilöt tiedostavat roolinsa ennalta ehkäisevien hyvinvointipalveluiden edistäjinä. Näillä palveluilla on laaja yhteiskunnallinen merkitys.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää kulttuurin parissa työskenteleviä kehittämisotteisesta työstään. Kemin kaupungissa on kokoonsa nähden hieno kulttuuritarjonta.

KONSERNI

Kemin kaupungin taloustilanne on haastava, mikä heijastuu myös konserniyhtiöihin kohdistuviin odotuksiin. Kaupunki omistajan roolissa toivoisi, että konserniyhtiöt tulouttaisivat jatkossa kaupungille enemmän.

Tämän hetken tilanne on kuitenkin poikkeuksellinen, koska useampi kaupunkikonsernin yhtiö nojaa toiminnassaan ja rahoituksessaan kaupunkiin. Tulovirrat suuntautuvat kaupungista konserniyhtiöihin. Kaupunki joutuu emoyhtiönä rahoittamaan yhtiöiden toimintoja.

Kaupunkikonsernin yrityksistä Itätuuli on ainoa, jonka ydintoimintona on asuinkiinteistöjen vuokraus. Osaaminen tähän liittyen, kuten vuokranmäärittely ja kunnossapito, eivät ole olleet kannattavalla pohjalla. Alueen laskeva väestökehitys ei ole helpottanut tilannetta. Vuoden 2024 aikana tehtiin selvitys Itätuulen talouden eheyttämiseksi. Työtä tämän eteen tulee jatkaa.

Lapissa matkailu elää uutta nousukautta. Kemi ei ole onnistunut matkailukaupunkina samalla tavalla kuin monet muut kunnat Lapissa. Kemin kaupunki tukee yritysneuvonnalla matkailuyrittäjiä.

Tarkastuslautakunnan näkökulmasta on tärkeää, että omistamamme yhtiöt ovat linjassa kaupunkistrategian elinvoiman kehittämisen kanssa, siten etteivät konserniyhtiöt ole kilpailuasetelmassa yksityisten elinkeinoharjoittajien kanssa.

Kemin Matkailu Oy:n rooli on erikoinen, sillä kaupungin omistama yhtiö toimii kilpailuilla markkinoilla tarjoten majoitus- ja ravitsemustoimintaa.

Jäänmurtajien korkeat kulut tulevat jatkossakin painamaan kannattavuutta alas.

Kemin kaupungin talousarviot ovat olleet vuodesta 2022 eteenpäin Kuntalain 110 §:n vastaisia. Kuntalain 110 §:n mukaan "Taloussuunnitelman on oltavatasapainossa tai ylijäämäinen."

Kemin kaupunki on sopeuttanut omaa toimintaa. Käyttötalous on vedetty tiukalle. Tehdyt toimenpiteet eivät ole kuitenkaan riittäneet talouden tasapainottamiseen. Ainoa realistinen vaihtoehto oli omaisuuden myynti. Kaupunki on tähän mennessä myynyt jo useita kiinteistöjä.

Kaupunki lähti kartoittamaan mahdollisuutta Kenven myyntiin. Lähtökohtana oli, että Kenveä ei myydä yksityiselle, vaan omistajuuden tulee säilyä julkisella sektorilla. Lisäksi Kemi halusi säilyttää 40 % osakekannasta itsellään myynnin jälkeen. (Lähde 8. Kaupunginvaltuuston päätös Kemin Vesi ja Energia Oy:n osakekaupasta.)

Kemin Vesi ja Energia Oy:n 60 %:n osakekannan myynnistä, jotta kaupungin talous saadaan tasapainotettua ja kertynyt alijäämä katettua. Omaisuuden myynnistä saadut voitot (55 milj. €) on tarkoitus käyttää lainakannan hoitoon. Talousarvio 2025 laadittiin sillä olettamalla, että omaisuuden myyntitulot saadaan vuoden 2025 aikana.

Kenven myyntiprosessi osoitti, että viranhaltijat ja luottamushenkilöt keskustelivat runsaasti prosessin eri vaiheissa ja tietoa jaettiin. Tämä tieto ei kuitenkaan saavuttanut kaupunkilaisia. Edelleen myynnistä liikkuu liikaa olettamuksia kaupunkilaisten parissa. Yksi väärä mielikuva on, että Kenve olisi myyty kokonaan. Myynnissä oli kyse 60 % osakekannasta. Määräysvallan säilymisestä on pyritty huolehtimaan kirjauksilla, jotka takaavat myös vähemmistöosakkaille sananvaltaa.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN KANNANOTTO

28.5.2025

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Kemin kaupungin tilinpäätös on laadittu ohjeiden ja sääntöjen mukaan ja se antaa oikean ja riittävän kuvan kaupungin vuoden 2024 toiminnasta.

Tämän johdosta tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto voi hyväksyä tilinpäätöksen ja tilivelvollisille voidaan myöntää vastuuvapaus.

Tarkastuslautakunta toivoo, että kaupunginhallitus kokoaa eri lautakunnilta vastineet yhdeksi dokumentiksi tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen syyskuun 2025 loppuun mennessä. Vastine tulee toimittaa valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

LÄHDELUETTELO

Lähde 1. Kaupunkistrategia [kemin-kaupungin-strategia.pdf](#)

Lähde 2. Kemin kaupungin talousarvio 2025
<https://www.kemi.fi/wp-content/uploads/2024/12/ta25-kv.pdf>

Lähde 3. Kemin kaupungin tilinpäätös 2024
<https://kemi.oncloudos.com/kokous/2025666-4-38095.PDF>

Lähde 4. Kaupunginvaltuuston päätös valtuuston koosta 4.11.2024 § 91(493/00.01.01/2024)
[Dynasty tietopalvelu : Kemin kaupunki](#)

Lähde 5. Tornion kaupungin tilinpäätös 2024.
<https://www.tornio.fi/wp-content/uploads/2025/04/tornion-kaupungin-tilinpaatos-2024-kh-31.3.2025.pdf>

Lähde 6. Varkauden kaupungin tilinpäätös 2024.
<https://varkaus.tweb.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=312132&version=1>

Lähde 7. Raahen kaupungin tilinpäätös 2024.
<https://raahe10.oncloudos.com/kokous/2025593-7-41372.PDF>

Lähde 8. Kaupunginvaltuuston päätös Kemin Vesi ja Energia Oy:n osakekaupasta 9.12.2024 § 107 (9/00.00.02/2023) [Dynasty tietopalvelu : Kemin kaupunki](#)

Lähde 9. Kaupunginvaltuuston kokous Mansikkankatu. 23.9.2024 § 79 (455/00.01.02/2024)
[Dynasty tietopalvelu : Kemin kaupunki](#)

Lähde 10. Teknologiateollisuusteollisuus ry artikkeli 22.8.2024.
[44 000 maahanmuuttajaa vuodessa on olennainen edellytys pitkän aikavälin kasvulle – Ei osajia, ei kasvua - Teknologiateollisuus ry](#)

Lähde 11. Etla artikkeli 2.12.2024
[Maahanmuuton vaikutus julkiselle sektorille on positiivinen – vaikutus talouskasvuun riippuu siitä, nostaako maahanmuutto Suomen osaamistasoa ja innovatiivisuutta](#)

Lähde 12. Kemin kaupungin henkilöstöraportti 2024
<https://kemi.oncloudos.com/kokous/2025666-4-38096.PDF>

Lähde 13. Ympäristölautakunnan päätös yleisten alueiden taksat 16.01.2024 § 7 (787/02.05.00/2021)
[Dynasty tietopalvelu : Kemin kaupunki](#)

Lähde 14. Ympäristölautakunnan päätös monitoimihalli Kemi Areenan käyttöönotto 17.9.2024 § 87 (248/10.03.01.00/2023) [Dynasty tietopalvelu : Kemin kaupunki](#)

Lähde 15. Valtuuston päätös hyte-suunnitelma. Valtuusto 3.10.2022 § 77.

Lähde 16. Kaupunginhallituksen päätös hyte-kerroin 11.3.2024 § (58/00.01.02/2024)
[Dynasty tietopalvelu : Kemin kaupunki](#)

Lähde 17. Hyvinvointilautakunnan päätös Kemin uimahallin tarveselvitystyöryhmän perustaminen 31.10.2024 § 89. (573/10.02.03/2022) [Dynasty tietopalvelu : Kemin kaupunki](#)

Lähde 18. Duodecim. Kulttuurista hyvinvointia ja terveyttä. 2023; 139(24):2021-22
[Kulttuurista hyvinvointia ja terveyttä](#)